herpy

GEKONY

Spearpoint leaf-tailed gecko

Uroplatus ebenaui

Uroplatus ebenaui to najmniejszy z płaskogonów, mierzy zaledwie 9-10 cm długości razem z ogonem. Z krótkim, spiczastym ogonem, małymi rogami nad oczami i czarną jamą gębową przypomina zwiędły liść. Żyje na Nosy Be i w północnym Madagaskarze i wymaga chłodnych, wilgotnych i stabilnych warunków.

Rodzina: Gekkonidae Dawna nazwa: *Uroplates ebenaui*

NAJWAŻNIEJSZE FAKTY

ZWIERZĘ

Wielkość dorosłego osobnika	**9-10 cm** długość całkowita z ogonem
Długość życia	**5-10 lat**
Aktywność	**O zmierzchu i w nocy**
Tryb życia	**Nadrzewny**
Środowisko	**Suchy las i las deszczowy**
Trudność	**Doświadczony**

HODOWLA

Min. terrarium	**45 × 45 × 45 cm** D × S × W dla 1 dorosłego osobnika
Temperatura w dzień	**22-28 °C**
Temperatura w nocy	**16-20 °C**
Wilgotność	**60-100%**
UVB	**Zalecane** Strefa Fergusona 1
Pokarm	**Owady i dżdżownice i ślimaki**
Utrzymanie	**Pojedynczo lub w parach**

ROZMNAŻANIE

Rozmnażanie	**Jajorodny**
Wielkość zniesienia	**2 jaj**
Inkubacja	**90-120 dni** przy 20-25 °C

OCHRONA I FORMALNOŚCI

CITES	**Załącznik II**
Załącznik unijny	**Załącznik B**
IUCN	**Narażony (VU)**

O gatunku

Uroplatus ebenaui to najmniejszy gatunek w rodzaju i dorasta tylko do około 9-10 cm razem z ogonem. Należy do grupy małych, liściopodobnych płaskogonów, u których ciało prawie nie ma fałdów skórnych. Ma za to krótki, wąski i spiczasty ogon przypominający liść, małe, przypominające rogi rzęsy nad oczami i niemal prosty grzebień skórny między nimi. Czarna jama gębowa jest ważną cechą rozpoznawczą.

Gatunek został opisany w 1879 roku przez Oskara Boettgera, a nazwa naukowa upamiętnia niemieckiego zoologa Karla Ebenaua. Taksonomia była zagmatwana. Zwierzęta sprzedawane jako *U. ebenaui* przez pewien czas były w rzeczywistości innym, jeszcze nieopisanym gatunkiem z różową jamą gębową, a oba gatunki można odróżnić praktycznie tylko po kolorze jamy gębowej. *Uroplatus fiera* również przypomina dużego *U. ebenaui*. Jeśli masz wątpliwości, co posiadasz, zajrzyj do pyska: czarna jama gębowa wskazuje na *U. ebenaui*. Pokrewieństwo gatunku z *Uroplatus phantasticus* nie zostało ostatecznie wyjaśnione, a *U. ebenaui* może być kompleksem kilku gatunków.

U samców z tej grupy gatunków ogon często przypomina liść nadgryziony przez owady i mogą mieć białą łezkę pod okiem. Ogon samic przypomina świeży liść. W ciągu dnia zwierzę siedzi niemal nieruchomo, przyciśnięte płasko do kory albo zwinięte jak zwiędły liść, i wtedy prawie nie da się go dostrzec. To delikatne zwierzę do obserwacji, a nie do brania na ręce.

Występowanie i środowisko

Uroplatus ebenaui występuje na Madagaskarze. Miejscem typowym jest wyspa Nosy Be u północno-zachodniego wybrzeża, a gatunek występuje także na małej sąsiedniej wyspie Nosy Komba. Na samym Madagaskarze podaje się go z północnej i północno-wschodniej części kraju, od poziomu morza do około 500 m n.p.m.

Zasięg jest ograniczony, a gatunek figuruje jako narażony na Czerwonej Liście IUCN, ponieważ lasy na Madagaskarze znikają. Kilka blisko spokrewnionych gatunków było z nim mylonych, więc nie wszystkie starsze dane o stanowiskach są pewne.

> **Naturalny zasięg:** Madagaskar.

ŚRODOWISKO

Gatunek żyje w tropikalnym lesie deszczowym i w suchym lesie liściastym zrzucającym liście, od poziomu morza do około 500 m n.p.m. Jest związany z krzewami i niskimi roślinami i żyje bliżej ziemi niż duże płaskogony, które siedzą na pniach drzew. Dlatego przypomina zwiędłe liście, a nie korę.

Jest aktywny nocą i o zmierzchu i poluje na owady. W ciągu dnia odpoczywa wśród liści i gałęzi, gdzie ukrywa go kamuflaż. Jaja są składane na ziemi. Istnieje niewiele pomiarów klimatu w miejscach występowania samego gatunku. U płaskogonów ogólnie noce są chłodniejsze niż dni, a wilgotność powietrza jest najwyższa w nocy.

Czytaj więcej: Wilgotność, zraszanie i wentylacja

Hodowla

TERRARIUM

Jedno dorosłe zwierzę można trzymać w terrarium o wymiarach co najmniej 45 × 45 × 45 cm (długość × szerokość × wysokość), najlepiej z otwieraniem od frontu. Gatunek żyje blisko ziemi w krzewach, więc terrarium równie szerokie jak wysokie sprawdza się lepiej niż wąskie i wysokie. Para lub mała grupa potrzebuje większego terrarium, a im większe terrarium, tym łatwiej utrzymać stabilną temperaturę i wilgotność. Młode można trzymać w małych pojemnikach, dopóki nie zaczną same jeść i nie osiągną połowy dorosłych rozmiarów.

Urządź terrarium wieloma cienkimi gałązkami, mniej więcej grubości ołówka, ustawionymi pionowo i ukośnie, tak aby zwierzę mogło na nich odpoczywać w ciągu dnia. Żywe rośliny, takie jak fikus, epipremnum i dracena, dają kryjówki i utrzymują wilgoć, a warstwa suchych liści w części dna zapewnia miejsce do składania jaj. Jako podłoże stosuje się 5-8 cm wilgotnego torfowca lub sphagnum, które trzyma wodę, nie zamieniając się w bagno. Terrarium musi mieć dobrą wentylację krzyżową, aby powietrze nie stało w miejscu. Szkło najlepiej utrzymuje wilgoć w suchych pomieszczeniach, a terraria siatkowe wymagają wilgotnego pomieszczenia.

TEMPERATURA

Uroplatus ebenaui nie znosi upału. W dzień temperatura powinna wynosić 22-28 °C, najlepiej w chłodniejszej części zakresu, i nigdy nie może przekroczyć 28 °C. W nocy temperatura powinna spadać do 16-20 °C. Zimą, od listopada do lutego, temperaturę dzienną można lekko obniżyć do 20-23 °C, a nocną do 13-18 °C.

Lokalne miejsce wygrzewania o temperaturze 32-38 °C jest opcjonalne. Musi być małe, żeby zwierzę zawsze mogło się wycofać do chłodniejszych części. W małym terrarium punkt grzewczy nie jest bezpieczny, ponieważ gatunek łatwo się przegrzewa. Używaj białej lub przezroczystej żarówki grzewczej o niskiej mocy, nigdy kolorowego światła, i steruj nią termostatem. Mierz temperaturę termometrem cyfrowym zarówno u góry, jak i na dole. Letnie upały są groźniejsze niż zimne zimowe dni. Zwierzę, któremu jest za gorąco, staje się niespokojne i cały czas się porusza, zamiast siedzieć nieruchomo.

WILGOTNOŚĆ I WODA

Wilgotność powietrza powinna wahać się między około 60 % w dzień a 80-90 % w nocy: pozwól terrarium przeschnąć do 60-70 % po południu, a wieczorem obficie zraszaj do 85-90 %. Dobowe wahania hamują rozwój pleśni i utrzymują drogi oddechowe w dobrym stanie. Zraszaj letnią wodą, nigdy zimną, i nie dopuszczaj do stania wody w podłożu. Zwykła woda z kranu jest lepsza niż destylowana lub zmiękczona, ponieważ zawiera minerały. Automatyczny system zraszający bardzo pomaga, jeśli nie możesz sam zraszać kilka razy dziennie.

Zwierzę pije krople z liści i szyb po zraszaniu i nie potrzebuje miski z wodą. Zapadnięte oczy i pofałdowany ogon wskazują na odwodnienie i wymagają natychmiastowego działania. Jeśli zwierzę zrzuca skórę w jednym kawałku, bez resztek, wilgotność jest właściwa.

OŚWIETLENIE I UVB

Zapewnij UVB, ponieważ w naturze zwierzęta odpoczywają w dzień na otwartej przestrzeni i dostają trochę słońca. To strefa Fergusona 1, więc wystarczy niewiele. Celuj w indeks UV 1-2 w miejscu odpoczynku, np. świetlówką T5 5 % lub 7 % nad siatkową pokrywą, tak aby reszta terrarium pozostawała w cieniu. Gatunki przypominające liście prawdopodobnie otrzymują w naturze mniej UV niż te przypominające korę, więc trzymaj się dolnej części zakresu.

Światło powinno być włączone 11-14 godzin dziennie, najdłużej latem, i sterowane wyłącznikiem czasowym. W nocy musi być zupełnie ciemno, ponieważ oczy zwierząt są bardzo wrażliwe na światło. Jeśli musisz coś robić w pomieszczeniu, użyj słabej latarki. Żywe rośliny mogą wymagać lampy LED do roślin.

Czytaj więcej: Światło i UVB

ŻYWIENIE

Uroplatus ebenaui je owady, a mięso lub pokarm roślinny są odrzucane albo powodują chorobę. Podawaj świerszcze, karaczany dubia i inne małe karaczany, szarańczę i od czasu do czasu gąsienice motyli. Owady karmowe muszą być mniejsze niż głowa zwierzęcia, a przy tak małym gatunku oznacza to małe owady. Lepiej podać kilka odpowiednio dużych ofiar niż wiele małych. Ślimaki są naturalnym pokarmem i są szczególnie ważne dla samic hodowlanych: przy kilku zniesieniach samice często cierpią na niedobór wapnia, a małe ślimaki w bardzo płytkiej miseczce z ilością wody wystarczającą, by utrzymać je przy życiu i w ruchu, mogą temu zaradzić.

Młode karm codziennie, a dorosłe co drugi dzień, tyle, ile zdołają zjeść w ciągu jednej nocy. Waż zwierzęta co tydzień, żeby widzieć, czy waga jest stabilna. Podawaj pokarm wieczorem po zraszaniu, żeby wapń nie został zmyty. Unikaj twardych misek na pokarm, ponieważ zwierzęta rzucają się w dół za ofiarą i mogą się uderzyć. Owady karmowe muszą dostać porządny pokarm co najmniej 24 godziny wcześniej. Lekko obsypuj je wapniem przy co drugim karmieniu, a multiwitaminą regularnie. Jeśli stosujesz UVB, wapń powinien zawierać mało D3 lub wcale. Bez UVB musi zawierać D3. Zbyt duża suplementacja powoduje złogi tłuszczu pod żuchwą i przed tylnymi nogami.

Czytaj więcej: Zwierzęta karmowe: utrzymanie i hodowla Czytaj więcej: Wapń, witaminy i suplementy

ZACHOWANIE I OBCHODZENIE SIĘ ZE ZWIERZĘCIEM

Uroplatus ebenaui to zwierzę do obserwacji, a nie do brania na ręce. Zwierzęta łatwo się stresują, więc kontakt należy ograniczyć do absolutnego minimum i najwyżej raz w tygodniu. Spokojne zwierzę porusza się powoli i często siedzi zupełnie nieruchomo. Zestresowane jest w ciągłym ruchu, może skakać, otwierać pysk, wyginać ciało, zwijać ogon lub krzyczeć. Ogon jest ważnym sygnałem i jest używany także podczas godów.

Pojedyncze zwierzę dobrze czuje się samo. Pary i małe grupy można trzymać razem w większym terrarium, ale dwóch samców nie należy trzymać razem. Nowe zwierzęta potrzebują czasu na aklimatyzację, a gęsto obsadzone roślinami terrarium z wieloma kryjówkami zmniejsza stres. Odłowione z natury płaskogony żyją na ogół krócej niż urodzone w niewoli, więc wybieraj zwierzęta z hodowli, jeśli możesz je zdobyć. Trudno je jednak znaleźć, ponieważ gatunek jest rzadki w hobby.

Czytaj więcej: Zakup zwierząt: odchów, odłów i transport

Rozmnażanie

DOJRZAŁOŚĆ PŁCIOWA I OKREŚLANIE PŁCI

U dorosłych zwierząt płeć rozpoznaje się po wyraźnych zgrubieniach hemipenisów u nasady ogona samca. U młodych jest to trudniejsze, ale samiec może mieć ogon przypominający liść nadgryziony przez owady i białą łezkę pod okiem, podczas gdy ogon samicy przypomina świeży liść. Są to tendencje, a nie pewne cechy, i zdarzają się wyjątki. Wiek i masa ciała do rozrodu nie są udokumentowane dla *U. ebenaui*. Samice powinny w każdym razie być w pełni wyrośnięte i w dobrej kondycji, zanim złożą jaja, ponieważ składanie jaj pozbawia je wapnia.

GODY I KOPULACJA

U. ebenaui rzadko rozmnaża się w niewoli, a dane dotyczące rozrodu tutaj oraz w częściach o składaniu jaj i inkubacji zapożyczono od *U. phantasticus*. Chłodny okres spoczynku zimą jest kluczowy, ponieważ jaja i nasienie dojrzewają dopiero po nim. Obniż temperaturę zgodnie z opisem w części o temperaturze i nie rób tego okresu ani za krótkim, ani za długim.

Samiec połączony z samicami kopuluje wielokrotnie i zapomina o jedzeniu i piciu. Dlatego należy go odłączyć najpóźniej trzy dni po tym, jak samica złoży zniesienie, niezależnie od tego, czy jest ono zapłodnione. Gdy samice wybudzą się po zimowym spoczynku, dostają obfitość pokarmu i ślimaków.

Czytaj więcej: Inkubacja jaj

SKŁADANIE JAJ I ZNIESIENIA

Zniesienie składa się z dwóch okrągłych jaj, które są składane na ziemi. Zniesienia pojawiają się w odstępach około 30 dni, a samica składa w sezonie od dwóch do pięciu zniesień, niektóre nawet do siedmiu. Zapewnij samicy podłoże z wilgotnego sphagnum lub torfowca i warstwę liści, w której może złożyć jaja. Jaja są tak małe, że z łatwością mieszczą się na monecie.

Dbaj o obfitość wapnia w pokarmie przez cały sezon. Małe ślimaki sprawiają, że jaja samicy są odpowiednio zwapnione.

INKUBACJA

Wyklucie następuje po 90-120 dniach przy 24-25 °C w dzień i 20-21 °C w nocy. Stosuj porowate, drobnoziarniste podłoże i wilgotność powyżej 70 %. Odsetek wykluć jest wysoki, gdy jaja są dobrze zwapnione.

Jaj nie należy obracać. Ostrożnie przenieś je do małego pojemnika inkubacyjnego z wilgotnym podłożem i otworami wentylacyjnymi.

ODCHÓW MŁODYCH

Młode są delikatne tuż po wykluciu, zwłaszcza gdy wilgotność jest za niska, ponieważ mają wtedy trudności z pierwszym linieniem i mogą zginąć, jeśli nie otrzymają pomocy. Małe zwierzęta można trzymać w dużych kubeczkach lub małych pojemnikach z kilkoma cienkimi gałązkami, sadzonką rośliny i ręcznikiem papierowym albo tym samym podłożem co dorosłe. Temperatura i wilgotność są takie same jak dla dorosłych.

W dobrych warunkach młode szybko rosną i trzeba je karmić codziennie małymi owadami karmowymi o odpowiedniej wielkości. Przenieś je do większego, naturalnie urządzonego terrarium, gdy same jedzą i osiągną co najmniej połowę dorosłych rozmiarów.

Zdrowie i częste błędy

Uroplatus ebenaui jest delikatny, a większość problemów wynika z upału, suchości lub zbyt małej ilości wapnia. Typowe błędy to:

- Temperatura powyżej 28 °C, nawet przez kilka godzin. Powoduje stres i może być śmiertelna. Zwracaj szczególną uwagę na letnie dni.
- Odwodnienie, z zapadniętymi oczami i pofałdowanym ogonem. Natychmiast zraszaj i podnieś wilgotność.
- Problemy z linieniem, gdy resztki skóry przywierają, zwłaszcza u młodych. Podnieś wilgotność i ostrożnie nawilżaj.
- Niedobór wapnia u samic po kilku zniesieniach. Podawaj ślimaki i wapń.
- Nadmiar suplementów wapnia i witamin, objawiający się złogami tłuszczu.
- Stojące powietrze i stale mokre podłoże, które powodują pleśń i problemy z drogami oddechowymi.

Zdrowe zwierzę jest spokojne i czujne oraz ma stabilną wagę. Chore gady to ukrywają, więc waż co tydzień i notuj karmienie, linienie i zachowanie. Zgłoś się do weterynarza z doświadczeniem w leczeniu gadów, jeśli zwierzę traci na wadze, nie je, ma zapadnięte oczy lub jest osłabione.

Zawsze pytaj kogoś, kto się zna

Ten poradnik to dobry punkt wyjścia, ale nie zastąpi doświadczenia. Zwierzęta są różne, a wielu najważniejszych rzeczy można się nauczyć tylko od ludzi, którzy od lat hodują dany gatunek. Porozmawiaj z hodowcą, doświadczonym terrarystą lub weterynarzem, który zna gady i płazy, zanim kupisz zwierzę - i ponownie, gdy coś wygląda niepokojąco.